

DE UITVINDER DER LOCOMOTIEF.

Alhoewel men in de literatuur gewoonlijk den ingenieur TREVITHICK in 't voorbijgaan even noemt als den eersten, die een locomotief uitdacht, construeerde en voor 't vervoer van vrachten bezigde, wordt toch gewoonlijk GEORGE STEPHENSON als de ware uitvinder beschouwd, die het mechanisme daarvan zoo ontwierp, als in hoofdzaak nog thans den grondslag vormt.

In een engelsch ingenieurs-tijdschrift betoogt WILLIAM FLETCHER de onjuistheid van deze »legende». Niet alleen toch dat onze hedendaagsche locomotieven uit die van TREVITHICK zijn voortgekomen, maar STEPHENSON zou daaraan zelfs niets verbeterd, integendeel ze slechts op gebrekkige wijze gecopiëerd hebben.

Tien jaar vóór STEPHENSON's eerste proeven, hadden TREVITHICK, BLENKINSOP en HEDLEY te Penydarran in South-Wales reeds locomotieven in werking en in 1804 schrijft TREVITHICK aan een vriend als volgt: »gisteren hebben wij met onze locomotief een reis gedaan. Wij vervoerden 10 ton ijzer, 5 wagens en 70 menschen. De spoorweg is 9 mijlen (14,400 M.) lang.» Dit traject werd in ongeveer $1\frac{3}{4}$ uur afgelegd, d. i. met een snelheid van ruim 8 kilometer per uur."

FLETCHER voegt aan zijn mededeeling een interessante afbeelding toe, die een voor een talrijk publiek genomen proef voorstelt, in 1808 te Londen met zijn locomotief genomen. Deze woog 10 ton, reed met een snelheid van 19 kilometer op een in cirkel aangelegden spoorweg en trok een wagen, die het fatsoen heeft van een ouderwetsche kales, waarin men voor 1 shilling een rondreis kon doen.

Voorts vermeldt hij nog verscheidene bijzonderheden over de inrichting, zoo b. v. dat de stoomketel door teruggaande vlammen verhit werd, de afgewerkte stoom ter verhooging van den trek in den schoorsteen werd afgevoerd en hij op niet al te hellende wegen geen tandraden bezigde, daar hij de wrijving van de raderen op de spoorstaven voldoende bevond.

Ook was hij de eerste, die alle raderen samenkoppelde en reizigers in wagens vervoerde, die aan de locomotief waren gehaakt.

(*Revue Scient.*, 7 janv. 1901.)

R. S. Tj. M.
